

Bruxelles, 30. siječnja 2026.  
(OR. fr)

5724/26

MAMA 20  
MA 2  
MED 8

#### NAPOMENA

---

Od: Glavno tajništvo Vijeća  
Za: Delegacije

---

Predmet: Stajalište Europske unije za petnaesti sastanak Vijeća za pridruživanje EU-a i Maroka (Bruxelles, 29. siječnja 2026.)

---

Za delegacije se u Prilogu nalazi stajalište Europske unije za petnaesti sastanak Vijeća za pridruživanje EU-a i Maroka.

**PETNAESTI SASTANAK VIJEĆA ZA PRIDRUŽIVANJE EU-a i MAROKA  
(BRUXELLES, 29. SIJEČNJA 2026.)**

**Izjava Europske unije**

1. Europska unija (dalje u tekstu „EU”) izražava zadovoljstvo petnaestim sastankom Vijeća za pridruživanje, kojim se obilježava 30. godišnjica potpisivanja Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Kraljevine Maroka (dalje u tekstu „Maroko“). Taj je sastanak prilika da se ponovno potvrdi zajednička želja za ponovnim pokretanjem i ambicioznijim produbljanjem partnerstva na osnovi Sporazuma o pridruživanju.
2. Maroko je EU-ov nezaobilazan i strateški istaknut partner u južnom susjedstvu s kojim EU ima bogat, višedimenzionalan i povlašten odnos. U skladu sa zaključcima Europskog vijeća od 17. listopada 2024. EU ponovno potvrđuje da pridaje veliku važnost strateškom partnerstvu s Marokom, kao i potrebi za očuvanjem i daljnjim jačanjem bliskih odnosa s Marokom u svim aspektima tog partnerstva. EU u tom pogledu namjerava ojačati tu suradnju usvajanjem prioriteta partnerstva ili istovrijednog teksta kao okvirnog dokumenta za partnerstvo EU-a i Maroka. EU također želi pojačati redovit i strukturiran dijalog s Marokom, među ostalim o regionalnim i međunarodnim pitanjima, služeći se u punoj mjeri partnerskim tijelima, posebno Vijećem za pridruživanje, Odborom za pridruživanje i pododborima.
3. EU uviđa da partnerstvo EU-a i Maroka čini ključan okvir za zajednički odgovor na globalne izazove. U tom je kontekstu i dalje iznimno bitno da EU i Maroko ponovno potvrde svoju zajedničku predanost međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima, učinkovitom multilateralizmu, ulozi organizacije Ujedinjenih naroda i njegove Povelje i poštovanju međunarodnog prava, te da istodobno produbljuju suradnju u međunarodnim i regionalnim forumima, posebno u euromediteranskom području, kao i s afričkim partnerima.
4. Kad je riječ o stanju na Bliskom istoku, EU podsjeća na cjelovite zaključke Europskog vijeća iz prosinca 2025. i izražava zadovoljstvo usvajanjem Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2803 o uspostavi Odbora za mir i privremenih Međunarodnih snaga za stabilizaciju, kako je predviđeno u Sveobuhvatnom planu za okončanje sukoba u Gazi. EU poziva sve strane da Rezoluciju provedu u cijelosti i u skladu s relevantnim međunarodnim političkim i pravnim načelima. EU podsjeća na to da je potrebno stabilizirati sigurnosno stanje u Gazi, među ostalim osiguravanjem konačnog stavljanja izvan upotrebe oružja koje posjeduju Hamas i druge nedržavne oružane skupine. U pogledu povratka Palestinske samouprave u Gazu EU će nastaviti podupirati tu samoupravu i njezin aktualan program reformi, posebno putem skupine donatora za Palestinu. EU podsjeća na Deklaraciju iz New Yorka i još jednom potvrđuje svoju odlučnu predanost međunarodnom pravu i sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru koji se temelji na dvodržavnom rješenju, u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, prema kojem bi dvije demokratske države, Izrael i Palestina, u miru živjele jedna uz drugu unutar sigurnih i priznatih granica. EU prima na znanje zbližavanje stajališta s Marokom, posebno u pogledu dvodržavnog rješenja, te izražava

zadovoljstvo time što je Maroko u partnerstvu s Nizozemskom u svibnju 2025. u Rabatu organizirao peti sastanak Globalnog saveza za provedbu dvodržavnog rješenja. EU oštro osuđuje golem porast nasilja koje doseljenici vrše nad palestinskim civilima, kao i nad kršćanskim zajednicama, te prijetnje prisilnim raseljavanjem i pripojenjem na Zapadnoj obali, među ostalim u istočnom Jeruzalemu, kao i povezane politike. EU također oštro osuđuje daljnje terorističke napade protiv Izraela. EU naglašava potrebu za brzom, sigurnom i neometanom isporukom velikih količina humanitarne pomoći i kontinuiranom raspodjelom te pomoći u cijelom Pojasu Gaze, među ostalim putem ciparskog pomorskog koridora kojim se dopunjuju kopnene rute, u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom, te ujedno naglašava da je potrebno da UN i njegove agencije, kao i humanitarne organizacije, mogu raditi na neovisan i nepristran način.

5. Gotovo četiri godine nakon početka sveobuhvatnog, nezakonitog, ničim izazvanog i neopravdanog ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine, kojim se teško krši međunarodno pravo, uključujući pravila i načela Povelje Ujedinjenih naroda, ugrožavaju svjetska sigurnost i stabilnost te nanosi neopisiva patnja ukrajinskom stanovništvu, EU ponovno potvrđuje svoju trajnu i nepokolebljivu potporu neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica. EU poziva Maroko da podrži Ukrajinu u cilju postizanja sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira u Ukrajini utemeljenog na načelima Povelje UN-a i međunarodnog prava.
6. EU se zalaže za to da partnerstvo EU-a i Maroka postane čimbenik regionalne stabilnosti i blagostanja za oba partnera. EU ističe potencijal regionalne suradnje za poticanje rasta i blagostanja u Magrebu, u skladu s ciljevima Pakta za Mediteran. U tom pogledu EU smatra da bi rješavanje sporova i smanjenje napetosti u regiji Magrebu bio odlučujući čimbenik u jačanju tog zamaha i stvaranju okruženja pogodnog za razvoj partnerstava.
7. EU podsjeća na svoju predanost rješavanju spora u vezi sa Zapadnom Saharom i pozdravlja donošenje Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2797 (2025), kojom se u potpunosti podupiru naponi glavnog tajnika i njegova osobnog izaslanika na olakšavanju i vođenju pregovora na temelju plana za autonomiju koji je predložio Maroko u cilju pravednog, trajnog i uzajamno prihvatljivog rješenja spora, u skladu s Poveljom UN-a, te će vrlo rado primiti sve konstruktivne prijedloge koje bi strane mogle dati kao odgovor na plan za autonomiju. Tom se rezolucijom od strana traži da sudjeluju u raspravama bez postavljanja preduvjeta, a na temelju plana za autonomiju koji je predložio Maroko kako bi se postiglo konačno i uzajamno prihvatljivo političko rješenje kojim se osigurava samoodređenje stanovništva Zapadne Sahare, smatra da bi istinska autonomija mogla biti jedno od najizvedivijih rješenja i potiče strane da iznesu svoje ideje u cilju postizanja obostrano prihvatljivog konačnog rješenja. U tom kontekstu EU izražava zadovoljstvo zbog spremnosti Maroka da u dobroj vjeri surađuje sa svim uključenim stranama kako bi se razjasnili aranžmani iz tog plana za autonomiju i objasnio mogući ustroj takve autonomije u okviru marokanskog suvereniteta. EU je spreman pomoći u olakšavanju savjetovanja između strana u okviru Ujedinjenih naroda i podržati napore osobnog izaslanika glavnog tajnika.
8. EU izražava zadovoljstvo time što je 20. studenoga 2025. odobren novi pristup EU-a u pogledu Sahela u kojem se odbacuje opcija povlačenja, predlaže fleksibilan pristup prilagođen svakoj zemlji, koji se oslanja na dugoročnu viziju utemeljenu na zajedničkim interesima utvrđenima analizom i dijalogom te potiče vješto iskorištavanje paketa instrumenata EU-a utemeljeno na

lokalnim okolnostima. U tom kontekstu EU je spreman razmotriti i razviti sinergije sa svojim partnerima u regiji, kao što je Maroko, te tako doprinijeti provedbi tog novog pristupa u Sahelu.

9. EU pozdravlja Pakt za Mediteran pokrenut 28. studenoga 2025. u Barceloni, u kojem se odražava strateška ambicija da se redefiniraju odnosi između EU-a i njegovih južnih partnera. Tim se paktom podržava zajedničko sredozemno područje te se njime nastoje stvoriti nove mogućnosti za suradnju među partnerima na Mediteranu, odgovoriti na zajedničke izazove i zajedno napredovati prema partnerstvu koje se temelji na uzajamnom povjerenju i poštovanju, zajedničkoj odgovornosti i kolektivnom razvoju. EU želi produbiti suradnju s Marokom, u duhu partnerstva koje se temelji na uzajamnom povjerenju i zajedničkoj odgovornosti, putem konkretnih inicijativa i prioritetnih mjera u područjima od zajedničkog interesa kako bi se ostvarili konkretni rezultati za građane svih dobnih skupina, poduzeća i poduzetnike.
10. EU cijeni konstruktivnu ulogu Maroka u okviru inicijativa za regionalnu suradnju, osobito u okviru regionalnih platformi, kao što su Unija za Mediteran i Zaklada Anna Lindh, u kojima obje strane aktivno sudjeluju.
11. Maroko je i dalje jedan od ključnih partnera i najvećih primatelja europskih financijskih sredstava u regiji sjeverne Afrike i Bliskog istoka. Suradnja EU-a s Marokom obuhvaća razna područja prikladna za uključiv i održiv društveno-gospodarski razvoj, kao i poslovno ozračje pogodno za ulaganja, pravednu zelenu i digitalnu tranziciju te potporu razvoju ljudskog kapitala.

### ***Demokracija, dobro upravljanje i ljudska prava***

12. EU ističe središnju ulogu temeljnih načela i smjernica partnerstva EU-a i Maroka te ponovno potvrđuje svoju spremnost da ojača dijalog i suradnju u područjima demokracije, vladavine prava, dobrog upravljanja, pravosuđa, institucijske odgovornosti i transparentnosti, kao i promicanja i zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda, osobito slobode okupljanja, slobode izražavanja, među ostalim i medija, slobode udruživanja, prava žena, djece i LGBTI osoba, rodne ravnopravnosti i borbe protiv svih oblika govora mržnje, nesnošljivosti, stigmatizacije i diskriminacije. EU također ističe važnost zaštite osobnih podataka i prava na privatnost.
13. EU ponovno potvrđuje svoje uvjerenje da ljudska prava i temeljne slobode, osobito sloboda izražavanja, sloboda okupljanja i sloboda udruživanja, kao i očuvanje otvorenog prostora za građansko djelovanje, koji omogućuju djelovanje organizacija civilnog društva, boraca za ljudska prava, novinara i svih aktera javnog života, čine neophodnu dodanu vrijednost za Maroko i njegovo cjelokupno stanovništvo. EU želi razmotriti mnoge aspekte tog partnerstva s pomoću ojačanih odnosa s marokanskim vlastima, ali i kontinuiranim dijalogom s organizacijama civilnog društva, posebno volonterskim sektorom, i socijalnim partnerima. EU će nastaviti podržavati Maroko u provedbi reformi u tim područjima, uključujući one kojima se promiču prava žena.

14. U tom pogledu EU pridaje posebnu važnost održavanju redovitog i temeljitog dijaloga o ljudskim pravima, posebno u okviru relevantnog pododbora, koji je ključan prostor za razmjenu mišljenja, praćenje i jačanje suradnje.
15. EU ponovno ističe da se odlučno i nedvosmisleno protivi smrtnoj kazni u svim okolnostima i u svim slučajevima. EU pozdravlja odluku Maroka da u prosincu 2024. prvi put podrži rezoluciju Opće skupštine Ujedinjenih naroda o moratoriju na primjenu smrtne kazne, a u listopadu 2025. i rezoluciju o pitanju smrtne kazne sa 60. sjednice Vijeća za ljudska prava. EU izražava zadovoljstvo stajalištem Maroka, koje je u skladu s njegovim *de facto* poštovanjem moratorija na smrtnu kaznu od 1993. i potiče ga da krene prema njezinu ukidanju tako što će formalizirati taj moratorij i smanjiti broj kaznenih djela kažnjivih smrtnom kaznom.
16. EU pozdravlja aktivnu ulogu koju je Maroko kao član Vijeća UN-a za ljudska prava za razdoblje 2023. – 2025. imao u svojem trećem sudjelovanju u radu tog vijeća. Stalni predstavnik Kraljevine Maroka pri Ujedinjenim narodima u Ženevi predsjedao je tim vijećem 2024., što pokazuje predanost Maroka multilateralnom dijalogu i promicanju ljudskih prava na međunarodnoj sceni. EU potiče Maroko da se i dalje angažira tako da na nacionalnoj razini nastavi ulagati napore u promicanje ljudskih prava.

### ***Uključiv i održiv društveno-gospodarski razvoj***

17. Sporazum o pridruživanju<sup>1</sup>, zajedno s ambicioznim reformama poslovnog okruženja koje provodi Maroko, omogućio je brz razvoj trgovine između dviju strana, kao i gospodarsku integraciju i diversificiranje izvoza iz Maroka u EU. EU ističe važnost daljnjeg jačanja odnosa u području trgovine i ulaganja te održavanja otvorene trgovine između dviju strana, kao i poštovanja multilateralnog trgovinskog okvira i njegova podržavanja, osobito u okviru Svjetske trgovinske organizacije.
18. EU još jednom izražava svoje uvjerenje da se gospodarska i trgovinska dimenzija odnosa s Marokom mora dodatno podupirati i jačati, u skladu s pristupom koji je uzajamno koristan i usklađen s prioritetima obje strane. EU ističe potrebu za održavanjem redovitog i temeljitog dijaloga o gospodarskim, trgovinskim i investicijskim pitanjima, osobito unutar institucionalnog okvira uspostavljenog Sporazumom o pridruživanju, radi promicanja protočnosti trgovine robom i uslugama te što ranijeg utvrđivanja poteškoća koje bi mogle utjecati na bilateralnu trgovinu kako bi se za njih našlo pragmatično rješenje.
19. U cilju promicanja obostranog blagostanja, EU želi ponovno istaknuti svoju spremnost da se uključi u temeljitu raspravu o opsežnijoj modernizaciji naših trgovinskih odnosa u okviru razvoja strateškog partnerstva s Marokom. Takva modernizacija mogla bi se postići na fleksibilan i ciljan

---

<sup>1</sup> Euro-mediteranski sporazum o uspostavi pridruživanja između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, te Kraljevine Maroko, s druge strane.

način, u skladu s uzajamno korisnim pristupom, među ostalim uspostavom mjera za olakšavanje strateških ulaganja. EU je otvoren i za prijedloge Maroka o mogućim elementima modernizacije koje treba zajedno razmotriti. Isto se načelo primjenjuje i na Svjetsko prvenstvo 2030. koje zajednički organiziraju Maroko, Španjolska i Portugal.

20. EU istodobno ističe kako je zainteresiran za suradnju s Marokom u ključnim sektorima od obostranog interesa koji imaju potencijal u pogledu ulaganja i trgovine kako bi se doprinijelo gospodarskoj integraciji i održivom razvoju Maroka. S obzirom na to i koristeći se svojim stručnim znanjem EU ponovno potvrđuje svoju odlučnost da podrži napore Maroka za uvođenje strateške infrastrukture, posebno u području prometa, energetske tranzicije i održivog upravljanja vodama, u partnerstvu s europskim privatnim sektorom i u okviru Investicijskog fonda Muhameda VI. EU izražava zadovoljstvo napretkom Maroka u poboljšanju poslovnog i ulagačkog ozračja te potiče Maroko da nastavi s tom pozitivnom dinamikom, posebno putem transparentnih postupaka i administrativnog pojednostavnjenja.
21. Kad je riječ o društveno-gospodarskom aspektu, i dalje postoje znatni izazovi, posebno u području zapošljavanja, a osobito zapošljavanja žena i mladih, kao i u pogledu smanjenja teritorijalnih i društvenih nejednakosti. U tom bi kontekstu suradnja između EU-a i Maroka trebala prvenstveno ojačati konkurentnost i gospodarsku diversifikaciju obaju partnera kako bi postale uključivije, otpornije i održivije. EU pozdravlja kvalitetu partnerstva u području uključivanja mladih, zapošljavanja, poduzetništva te razvoja vještina i osposobljavanja te će nastaviti podupirati mogućnosti koje se nude mladima i njihovo društveno-gospodarsko uključivanje. EU će zadržati integrirani pristup kojim se mobiliziraju obrazovanje, strukovno osposobljavanje, visoko obrazovanje te istraživanja i inovacije radi razvoja ljudskog kapitala prilagođenog marokanskom tržištu rada i usklađenog s ciljevima partnerstva za traženje talenata.
22. Maroko je u području socijalne zaštite nastavio ulagati znatne napore za poboljšanje pristupa socijalnim uslugama i njihove kvalitete, kao i za razvoj mehanizama zaštite. EU će nastaviti podupirati društvene reforme Maroka u cilju društvene uključenosti i pristupa socijalnim uslugama za sve, među ostalim za djecu u ranjivom položaju koja žive u zapostavljenim područjima.
23. Uvažavajući činjenicu da je zdravlje stanovništva ključan faktor produktivnosti, gospodarske konkurentnosti i održivog rasta, EU ističe da je ulaganje u zdravstvo presudan čimbenik za razvoj ljudskog kapitala i dugoročno blagostanje. U tom pogledu EU naglašava važnost jačanja učinkovitih, otpornih i financijski održivih zdravstvenih sustava, s naglaskom na sposobnosti sprečavanja i otkrivanja zaraznih bolesti te odgovora na njih, kao i na promicanje kvalitetnog zdravstva i primarne zdravstvene zaštite kako bi se smanjilo opterećenje uzrokovano bolestima koje se mogu spriječiti i njihove društveno-gospodarske posljedice. EU podupire napore Maroka da osigura univerzalan, pravedan i cjenovno pristupačan pristup kvalitetnim zdravstvenim uslugama, čime se doprinosi društvenoj uključenosti, smanjuju nejednakosti i poboljšava sudjelovanje na tržištu rada.
24. EU pozdravlja već odavno uspostavljenu dobru carinsku suradnju s Marokom. EU izražava zadovoljstvo zbog spremnosti Maroka da u bliskoj budućnosti ratificira revidiranu

Paneuromediteransku konvenciju, koja je simbol njegove dublje integracije u paneuromediteransku regiju.

25. U području poljoprivrede EU je spreman produbiti bilateralne odnose i nastaviti dijalog o pitanjima od zajedničkog interesa. Pojačana suradnja u sektoru sirovina, posebno gnojiva, omogućila bi veću pouzdanost opskrbe, promicanje razvoja održivih i otpornih lanaca vrijednosti, smanjenje ovisnosti o globalnim tržištima i davanje prednosti zelenijoj poljoprivredi u Uniji, uz istodobno podupiranje ciljeva koje Maroko ima u pogledu zelene tranzicije i izvoza. Nadalje, EU smatra da se takvom suradnjom može poduprijeti prelazak na održiviju i za okoliš pogodniju poljoprivrednu proizvodnju, u skladu s ciljevima zelene tranzicije i povećanja izvoza iz EU-a i Maroka.
26. Uviđajući sadašnje i buduće izazove te potrebu za stvaranjem uzajamno korisnih prilika, EU je spreman s Marokom surađivati na promicanju sigurne i pouzdane digitalne infrastrukture, razvoju podatkovnoga gospodarstva i umjetne inteligencije u Maroku, među ostalim uvođenjem naprednih podatkovnih i računalnih infrastruktura te uspostavom centara za umjetnu inteligenciju i digitalne inovacije, kao i podupirati uvođenje digitalnih javnih usluga i rješenja u pogledu digitalnih javnih infrastruktura interoperabilnih sa sustavima država članica EU-a, u skladu s Međunarodnom digitalnom strategijom za EU i Strategijom Digitalni Maroko 2030.
27. EU pozdravlja kvalitetnu suradnju s Marokom u području prometa. EU cijeni konstruktivan dijalog tijekom sastanka Zajedničkog odbora EU-a i Maroka Euromediteranskog sporazuma o zračnom prometu 12. rujna 2025.

### ***Zeleno partnerstvo i borba protiv klimatskih promjena***

28. EU pozdravlja provedbu zelenog partnerstva s Marokom, zaključenog 2022., kojim se pruža okvir za suradnju u području klime, okoliša i energetike te promiče razvoj zelenoga i plavoga gospodarstva. EU je, zajedno s Marokom, i dalje predan nastavku i produbljivanju njegove provedbe, posebno redovitim sudjelovanjem u dijalogu na odgovarajućoj tehničkoj i političkoj razini kako bi se dugoročno olakšala i ojačala suradnja u tim pitanjima.
29. EU također naglašava da pun uspjeh zelenoga partnerstva ovisi o mobilizaciji privatnog sektora i odgovarajućem regulatornom okviru, kao i o djelovanju javnih uprava. EU smatra Maroko strateškim partnerom u pogledu energetske tranzicije, posebno u području energije iz obnovljivih izvora. U tom kontekstu EU će s Marokom raditi na promicanju stabilnog, predvidljivog i transparentnog ulagačkog ozračja kako bi se olakšala industrijska i tehnološka partnerstva između europskih i marokanskih poduzeća, posebno u sektorima sigurnih i održivih niskougljičnih tehnologija, među ostalim za proizvodnju vodika, pametnih mreža, skladištenja energije i energetske učinkovitosti.
30. U području prilagodbe klimatskim promjenama EU namjerava ojačati suradnju s Marokom usmjeravanjem na integrirano i održivo upravljanje vodnim resursima, borbu protiv suše i

poboljšanje sustavâ za obavještanje o klimi i rano upozoravanje, uzimajući u obzir trenutačne i buduće učinke klimatskih promjena na zdravlje ljudi. U okviru tog angažmana promicat će se održive poljoprivredne i šumarske prakse, prirodna rješenja i djelovanja u području bioraznolikosti kako bi se doprinijelo sprečavanju, smanjenju i kontroli zdravstvenih rizika povezanih s klimatskim promjenama. Osim toga, EU želi produbiti suradnju u području zelenoga i plavoga gospodarstva, među ostalim podupiranjem razvoja kružnoga gospodarstva duž lanaca vrijednosti. EU ujedno pozdravlja napore koje Maroko ulaže u dekarbonizaciju svojih industrija. EU će raditi na produblivanju dijaloga s Marokom o mehanizmima za određivanje cijena ugljika, među ostalim o međunarodnom prometu. EU je ujedno spreman poduprijeti Maroko u razvoju mjera koje se odnose na njegovo sudjelovanje na tržištima ugljika, među ostalim donošenjem sustava praćenja, izvješćivanja i verifikacije te izradom strategija povezanih s putanjama smanjenja emisija stakleničkih plinova.

31. Tom bilateralnom suradnjom EU će djelovati dosljedno i potpuno u skladu s međunarodnim procesima te ojačati svoje politike i strategije, posebno europski zeleni plan, Kompas konkurentnosti i Plan za čistu industriju, čiji uspjeh ovisi i o bliskoj suradnji s partnerima koji imaju iste ciljeve, kao što je Maroko.
32. Deset godina nakon donošenja Pariškog sporazuma EU pozdravlja činjenicu da je taj multilateralni okvir pomogao u usmjeravanju globalnoga gospodarstva prema održivoj i otpornoj tranziciji. Međutim, potrebno je ubrzati globalno djelovanje u području klime. Nužno je povećati ambicije, posebno što se tiče zemalja s najvećim razinama emisija. EU pozdravlja novi nacionalno utvrđeni doprinos (NDC) 3.0 i veću razinu ambicije u odnosu na prethodni NDC. EU je spreman poduprijeti Maroko u provedbi njegova NDC-a 3.0. Ta će suradnja ujedno doprinijeti stvaranju novih gospodarskih prilika i kvalitetnih radnih mjesta s obje strane Sredozemlja.
33. EU je i dalje u potpunosti predan donošenju i provedbi ambicioznog znanstveno utemeljenog okvira Međunarodne pomorske organizacije (IMO) za postizanje nule neto stope emisija. EU je spreman konstruktivno surađivati s Marokom kako bi se konsolidirao dosadašnji napredak u pogledu tog okvira i kako bi se pravodobno nastavile rasprave o Sporazumu pod pokroviteljstvom IMO-a.
34. Dobro upravljanje morskim prirodnim resursima, uključujući održivo, transparentno i znanstveno utemeljeno upravljanje, i dalje je prioritet EU-a. EU pozdravlja kvalitetnu suradnju s Marokom u području ribarstva te izražava zadovoljstvo aktualnim pripremama za predstojeće otvaranje pregovora o novom sporazumu o partnerstvu u održivom ribarstvu.

### ***Zbližavanje u pogledu ljudi, mladih, istraživanja, inovacija, obrazovanja i kulture***

35. EU izražava namjeru dodatnog produblivanja povijesno snažnih veza između EU-a i Maroka, posebno u kulturnim sektorima, u području mladih, obrazovanja, istraživanja i inovacija, kao i u vezi s novim Paktom za Mediteran.

36. EU će nastaviti ulagati napore u priključivanje Maroka programima i inicijativama Zajednice. EU pozdravlja aktivno sudjelovanje Maroka u međunarodnoj dimenziji programa Erasmus+, kojom se podupire suradnja između marokanskih i europskih sveučilišta, centara za strukovno obrazovanje i osposobljavanje i organizacija mladih, kao i mobilnost studenata, nastavnika i mladih. EU potiče veće sudjelovanje marokanskih institucija u osmišljavanju projekata, u skladu sa svojim nacionalnim ciljevima.
37. EU pozdravlja činjenicu da su 8. rujna 2025. dovršeni pregovori o pojačanom sudjelovanju Maroka u programu Partnerstvo za istraživanje i inovacije na mediteranskom području (PRIMA) za razdoblje 2025. – 2027. EU smatra da je taj korak ključan za jačanje znanstvene suradnje između Maroka i EU-a te promicanje održivog razvoja, inovacija i regionalne stabilnosti putem znanstvene diplomacije, zajedničkog istraživanja i integriranog upravljanja resursima.
38. EU pozdravlja vrlo važno sudjelovanje Maroka u programu Obzor Europa i potiče istraživačka tijela, sveučilišta i poduzeća da još više sudjeluju u sljedećim programima rada za razdoblje 2026. – 2027. Europska strana i dalje je otvorena za mogućnost nastavka i dovršetka pregovora o pridruživanju programu Obzor Europa ako to uvjeti dopuste.
39. Kao globalno javno dobro, kultura je ključan aspekt partnerstva EU-a i Maroka i u potpunosti je uključena u ambicije Pakta za Mediteran. EU ponovno potvrđuje svoju predanost promicanju zajedničkih vrijednosti koje se temelje na poštovanju različitosti, kulturnoj slobodi, dijalogu i razmjenama mišljenja u cilju jačanja uzajamnog razumijevanja i izgradnje dinamičnog, otvorenog i inovativnog sredozemnog kulturnog područja s Marokom. Kulturnom suradnjom, među ostalim zaštitom i unapređenjem kulturne baštine, EU namjerava poticati koheziju među društvima, osnaživati mlade i civilno društvo te graditi održive veze.

### *Mobilnost i migracije*

40. EU ponovno ističe veliku važnost koju pridaje suradnji s Marokom u području vođenja migracija i upravljanja njima u okviru sveobuhvatnog, uravnoteženog i uzajamno korisnog pristupa, u skladu s međunarodnim pravom, ljudskim pravima, zajedničkim načelima i pravnom stečevinom partnerstva te odgovarajućim nadležnostima EU-a i njegovih država članica. EU ističe važnost angažmana Maroka u području upravljanja migracijama i ponovno potvrđuje svoju odlučnost da ojača suradnju s Kraljevinom u okviru sveobuhvatnog pristupa migracijama i mobilnosti. EU potiče nastavak redovitog, iskrenog i otvorenog dijaloga na visokoj razini, među ostalim radi zajedničkog rješavanja složenih pitanja.
41. EU naglašava da suradnja s Marokom u području migracija pruža čvrst okvir i potiče Maroko da unaprijedi tu suradnju na temelju već stečenih pozitivnih i uzajamno korisnih iskustava. EU stoga ističe napredak postignut zahvaljujući zajedničkom jačanju napora za sprečavanje nezakonite imigracije, posebno borbom protiv krijumčarenja migranata i trgovine ljudima, razbijanjem mreža i uspostavom zakonitih migracijskih kanala i kružne mobilnosti u skladu s nacionalnim nadležnostima.

42. EU naglašava da su sprečavanje i suzbijanje nezakonitih migracija, sigurnost i upravljanje granicama, suradnja u području vraćanja i ponovnog prihvata, borba protiv trgovine ljudima i krijumčarenja migranata, kao i zaštita osoba na koje se to odnosi, među ostalim obavješćivanjem o riziku i podizanjem svijesti, i dalje zajednički i ključni prioriteti i odgovornosti. EU također ponovno potvrđuje svoju predanost podupiranju provedbe Nacionalne strategije Maroka za imigraciju i azil (SNIA) te sa zanimanjem prati razvoj događaja u vezi s donošenjem zakona o migracijama i azilu predviđenih tim okvirom.
43. EU se u okviru partnerstva za traženje talenata usredotočuje na zakonitu mobilnost, posebno u pogledu stručnjaka koji rade u sektorima koji su traženi, i uspostavu zakonitih migracijskih putova, u skladu s nacionalnim nadležnostima. EU prepoznaje važnost programa kružne migracije, posebno za studente, mlade zaposlene osobe i mlade volontere, pri čemu posebnu pozornost posvećuje specijaliziranim profilima u digitalnom i tehnološkom sektoru, među ostalim putem programa razmjene između sveučilišta, istraživačkih centara i tehnoloških poduzeća. EU naglašava važnost promicanja pravednih praksi zapošljavanja i jačanja mehanizama informiranja i upućivanja radnika migranata prije odlaska kako bi se osigurala sigurna i uspješna mobilnost, u skladu s nacionalnim nadležnostima.
44. EU podsjeća na obvezu država da ponovno prihvate svoje državljane i ponovno ističe svoju spremnost na jačanje i poboljšanje suradnje na svim razinama, među ostalim u pogledu identifikacije, vraćanja i ponovnog prihvata, kojima se dopunjuje bilateralna suradnja između Maroka i država članica EU-a.
45. Osim toga, EU naglašava važnost jačanja suradnje s agencijama EU-a u području migracija i azila.

***Sigurnost, pravosudna suradnja, sprečavanje nasilnog ekstremizma i borba protiv terorizma***

46. EU i Maroko suočavaju se sa zajedničkim sigurnosnim izazovima koji iziskuju obnovljenu zajedničku predanost i usklađeno djelovanje, uz potpuno poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih načela utvrđenih međunarodnim pravom, među ostalim humanitarnim pravom.
47. EU pozdravlja održavanje prvog dijaloga na visokoj razini o sigurnosti u Rabatu 8. svibnja 2024., što je važan korak u jačanju suradnje EU-a i Maroka u cilju razmjene mišljenja o sigurnosnim pitanjima od zajedničkog interesa te naglašava prednosti redovitog održavanja tog dijaloga.
48. EU također izražava interes za jačanje suradnje EU-a i Maroka u pogledu poticanja kontrole oružja, neširenja oružja i razoružanja te za olakšavanje međuregionalnih razmjena informacija između EU-a, regije južnog Sredozemlja i afričkog kontinenta o neširenju oružja za masovno uništenje i kontroli izvoza.

49. EU promiče pristup borbi protiv terorizma koji se temelji na kaznenom pravosuđu, poštovanju ljudskih prava i vladavini prava. EU pozdravlja predanost Maroka borbi protiv terorizma te sudjelovanje i suradnju marokanskih stručnjaka u programima EU-a kojima se intenzivira razmjena mišljenja između Unije i njezinih partnera o tim temama. EU se nada da će se ta suradnja nastaviti i pojačati u budućnosti. EU također pozdravlja vrijedan doprinos Maroka međunarodnim naporima u borbi protiv terorizma, posebno u okviru Globalnog foruma za borbu protiv terorizma i njegovih povezanih institucija, uključujući aktivnu suradnju Maroka s Međunarodnim institutom za pravosuđe i vladavinu prava i njegovu potporu tom institutu. EU osobito želi da Maroko podržava radionice ne samo u ulozi sudionika, nego i instruktora, te da podijeli svoje iskustvo i stručno znanje u okviru pristupa jug-jug.
50. EU naglašava važnost pitanja radikalizacije, nasilnog ekstremizma, deradikalizacije te rehabilitacije i socijalne reintegracije. EU pozdravlja napore koje Maroko ulaže u sprečavanje radikalizacije i nasilnog ekstremizma putem specijaliziranih institucija, kao i suradnju s Centrom znanja EU-a za sprečavanje radikalizacije. EU se nada produbljivanju i proširivanju te suradnje s nekoliko marokanskih institucija u okviru različitih tematskih panela Centra znanja.
51. EU pozdravlja zaključke inicijative Edu4PCVE, koju vodi zajedno s Marokom u okviru Globalnog foruma za borbu protiv terorizma (GCTF). Obrazovanje je temeljni alat za sprečavanje i suzbijanje nasilnog ekstremizma koji dovodi do terorizma. EU pozdravlja sljedeću fazu provedbe i poziva Maroko da u tom pogledu surađuje s EU-om.
52. EU želi podsjetiti da je za pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima potreban visok stupanj pravne sigurnosti. EU potiče Maroko na sudjelovanje u multilateralnim međunarodnim okvirima uspostavljenima u području uzajamne pravne pomoći, posebno onima koje je uspostavilo Vijeće Europe.
53. Kako bi se učinkovito odgovorilo na zajedničke izazove te u okviru uspostave strateškog partnerstva s Marokom, EU podupire jačanje pravosudne suradnje na operativnoj razini s agencijama i tijelima EU-a. U tom kontekstu EU smatra da je ključno pojačati pravosudnu suradnju na operativnoj razini s agencijama i tijelima EU-a, posebno putem međunarodnog sporazuma o pravosudnoj suradnji s Eurojustom i radnog dogovora s Uredom europskog javnog tužitelja, kao i suradnjom u području uzajamne pravne pomoći i povrata imovine, uključujući zamrzavanje i oduzimanje imovinske koristi i predmeta stečenih kaznenim djelom. EU potvrđuje da je spreman unaprijediti razmjenu iskustava o zakonodavnom okviru u područjima pravosudne suradnje, pravosuđa i zaštite osobnih podataka. EU pažljivo prati razvoj i reforme marokanskog zakonodavnog okvira, čime bi se trebale povećati operativna učinkovitost uzajamne pomoći i pravosudne suradnje, posebno u pogledu povrata imovine, uključujući zamrzavanje i oduzimanje imovinske koristi i predmeta stečenih kaznenim djelom, te provedba relevantnih međunarodnih sporazuma.
54. EU također naglašava važnost pojačanog dijaloga o policijskoj suradnji, posebno u kontekstu pojačane borbe protiv transnacionalnog organiziranog kriminala, uz poštovanje pravnih i institucijskih okvira svake strane. U tom kontekstu EU potiče vlasti da se uključe u dijalog s

Europolom u cilju razmatranja mogućih oblika suradnje te da pojačaju suradnju s CEPOL-om i Agencijom EU-a za droge u okviru projekta EU4Monitoring Drugs.

### *Zaključak*

55. EU ponovno potvrđuje svoj temeljni interes za promicanje sveobuhvatnog, povlaštenog, ambicioznog, održivog i uzajamno korisnog partnerstva s Marokom te svoju predanost redovitom dijalogu s marokanskim vlastima radi rješavanja pitanja od strateške važnosti za obje strane.
56. Vijeće za pridruživanje prilika je za usmjeravanje na budućnost partnerstva između EU-a i Maroka, s naglaskom na glavnim područjima od zajedničkog interesa u predstojećim godinama. Na bilateralnoj razini EU namjerava istaknuti glavna pitanja, odnosno migracije, vraćanja, policijsku i pravosudnu suradnju, vladavinu prava i ljudska prava, obrazovanje i istraživanja, osposobljavanje, zapošljavanje, posebno mladih, te konkurentnost poduzeća. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti promicanju ulaganja, pitanjima u vezi s energetikom te međusobnoj energetske povezanosti, poslovnom ozračju, podupiranju europskih poduzeća i MSP-ova, kao i promicanju sigurne i pouzdane digitalne infrastrukture. Na globalnoj razini EU posebno želi pojačati suradnju u području energetske tranzicije i borbe protiv klimatskih promjena.
57. Navedeno partnerstvo također treba doprinijeti promicanju međunarodnog poretka kojim se poštuju vladavina prava i ljudska prava. U tom će kontekstu EU zajedno s Marokom i dalje predano raditi na tome da se u najvećoj mogućoj mjeri iskoriste geografska blizina i ljudska bliskost koje ih povezuju.